

УДК 351.746.1(477)

А.М. Мурашко аспірант

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

**КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ****Antonina Murashko**, graduate student

Chernihiv National University of Technology, Chernihiv, Ukraine

**CLASSIFICATION OF STATE POLICY IMPLEMENTATION MECHANISMS
IN THE SPHERE OF NATIONAL SECURITY IN UKRAINE**

У статті проаналізовано теоретичні напрями дослідження методології публічного управління та проведена авторська класифікація механізмів державного управління національною безпекою та обороною. У контексті теоретичного підходу до формування стратегії національної безпеки України, політико-правових норм, інститутів, правил процедури та інтеграції діяльності із забезпечення національної безпеки можна систематизувати її складові та нейтралізувати чи усунути недоліки.

Визначено, що механізм державного управління національною безпекою України визначається комплексом організаційних, політичних, правових, економічних, військових та інших заходів щодо реалізації стратегічних цілей політики національної безпеки та оборони, включаючи координацію та співпрацю компетентних держав. Українська влада забезпечує безпеку національної безпеки для запобігання та нейтралізації реальних та потенційних загроз національній безпеці України Державний суверенітет, територіальна цілісність та захист незалежності України.

Ключові слова: принцип, національна безпека і оборона, механізм, класифікація механізмів.

The state recognizes the subjective role of ensuring the security of the individual and ensuring his rights and freedoms. That is, she is fully responsible for the interests of such a person. The relationship between the individual and the state and between the individual and the community (society) is based on the unity of rights and responsibilities. Under these conditions, a balance is ensured between the interests of the individual, society and the state, which ensures stability and peaceful resolution of problems and conflicts.

The theoretical approach to the formation of the Ukrainian national security strategy, systematization of components in the context of integration of political and legal norms, institutions, rules of procedures and activities aimed at ensuring national security and allows to neutralize or eliminate its shortcomings, in terms of improving the conceptual apparatus of research. The methodical approach in the part of realization of conceptual bases of the analysis of efficiency of the national security policy in Ukraine by introduction of complex system of interaction of the basic subjects of its maintenance at the state, regional and non-state levels is characterized.

It is determined that the mechanism of state management of national security of Ukraine is determined by a set of organizational, political, legal, economic, military and other measures to implement the strategic goals of national security and defense policy, including coordination and cooperation of competent states. The Ukrainian government ensures the security of national security in order to prevent and neutralize real and potential threats to the national security of Ukraine. State sovereignty, territorial integrity and protection of Ukraine's independence.

The results of the study formed the initial purpose of the study to identify functions that ensure national security from the general list of national functions that are also key functions that ensure the security of society as a whole, the interests of society and the interests of each member. It is necessary to study the state as an artifact, the purpose of which is to ensure the security of the society that created it and the state itself.

Keywords: principle, national security and defense, mechanism, classification of mechanisms.

Актуальність теми дослідження. Однією з особливостей національної безпеки є те, що, хоча вона є основою та гарантією функціонування уряду, її можна досягти лише з розумінням існування цього уряду. Таким чином, незважаючи на всю корисність і продуктивність традиційних адміністративно-правових досліджень для вивчення адміністративного права з конкретних питань національної безпеки, воно є системним і комплексним міждисциплінарним, міждисциплінарним і актуальним. безпеки. З цієї причини необхідно

знайти нові та сучасні перспективні методи та засоби для вдосконалення адміністрування цієї сфери та можливостей їх практичної реалізації.

Держава визнає суб'єктивну роль забезпечення безпеки особистості та забезпечення її прав і свобод. Тобто вона повністю відповідає за інтереси такої особи. Взаємовідносини між особистістю і державою та між особистістю і громадою (суспільством) ґрунтуються на єдності прав і обов'язків. За цих умов забезпечується баланс між інтересами особи, суспільства та держави, що забезпечує стабільність і мирне вирішення проблем і конфліктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження механізмів державного управління, а також окремі аспекти й проблеми розглядуваної тематики досліджували такі науковці, як В. Аверьянов, В. Беляєв, М. Вавринчук, Т. Васильців, В. Геєць, З. Герасимчук, Д. Гордієнко, Г. Гутман О. Давидюк, Р. Дацків, В. Дергачова, П. Дмитрук та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Найгостішою, остаточно не дослідженою частиною є саме класифікація механізмів публічного управління у сферах національної безпеки і оборони, які визначені як керівні засади правового регулювання організації та реалізації заходів, спрямованих на забезпечення захисту окремої території від зовнішньої агресії, діяльності уповноважених на їх проведення суб'єктів.

Мета статті полягає в дослідженні теоретичних основ реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони в Україні.

Виклад основного матеріалу. Однією з особливостей національної безпеки є те, хоча вона є основою та гарантією функціонування уряду, її можна досягти лише з розумінням існування цього уряду. Таким чином, незважаючи на всю корисність і продуктивність традиційних адміністративно-правових досліджень для вивчення адміністративного права з конкретних питань національної безпеки, воно є системним і комплексним міждисциплінарним, міждисциплінарним і актуальним. безпеки. З цієї причини необхідно знайти нові та сучасні перспективні методи та засоби для вдосконалення адміністрування цієї сфери та можливостей їх практичної реалізації.

Механізм державного управління визначає початкову мету дослідження щодо виділення функцій, що забезпечують національну безпеку, із загального переліку національних функцій, які також є ключовими функціями, що забезпечують безпеку суспільства в цілому, інтересів суспільства та інтересів кожного члена. Необхідно вивчати державу як артефакт, метою якого є забезпечення безпеки суспільства, яке її створило, і самої держави.

Водночас безпекове поле, що охоплює одночасно і вичерпний перелік небезпек, і функції та напрями діяльності органів державної влади щодо їх попередження й подолання, згідно з чинним законодавством поділяється на кілька сфер. А саме: зовнішньополітична, сфера державної безпеки, воєнна сфера та сфера безпеки державного кордону, внутрішньополітична сфера, економічна сфера, соціальна та гуманітарна сфери, науково-технологічна сфера, екологічна сфера, інформаційна сфера.

Водночас ці функції є, по суті, найважливішими характеристиками та орієнтирами їх якісного характеру не лише для самої держави як окремої форми публічної влади, а й для суспільства в цілому. Функціонування держави реалізується через механізм, якому все належить.

На нашу думку, доцільно проаналізувати змістовний характер механізмів державного управління загалом, починаючи з визначення держави як основного агента національної безпеки. Бо цей механізм включає вузькі категорії на кшталт «механізми державного управління у сфері національної безпеки та оборони».

У сучасному вітчизняному державному управлінні переважно проводяться дослідження адміністративних механізмів у різних галузях і сферах. Національні механізми регулювання розглядаються в контексті вирішення соціально-економічних проблем національного чи регіонального розвитку. З метою подальшого розвитку авторської позиції щодо механізму державного управління національною безпекою в Україні в цьому дослідженні представлені

погляди та результати дослідження щодо відмінностей у трактуванні механізму державного управління.

Акімова визначають «механізм публічного управління» як метод вирішення суперечностей у явищах чи процесах державного управління. Послідовна реалізація поведінки на основі основних принципів, цілеспрямованості, функціональної активності, з використанням відповідних форм і методів управління, компонентами: принципи, форми та методи управління [2];

За визначенням, Аверьянов В.Б. поняття «механізм публічного управління» трактується як сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для досягнення цілей (цілей) управління відповідно до їх правового статусу, сукупності принципів і принципів. регулювання організації трактується як правові норми, процес реалізації цих функцій виконавчої системи; є складовою комплексу правових норм, що регулюють як організаційну структуру, так і функціонування системи органів виконавчої влади та процеси її розвитку [3].

Атаманчуком Г.В. визначає механізм, як складну систему державних органів, організованих відповідно до визначених принципів для здійснення завдань державного управління: це інструмент реалізації функцій виконавчої влади держави. Відповідно до визначення складовими виступають соціальні елементи, процеси та закономірності, суб'єкт та об'єкт управління, потреби, інтереси і цілі [4].

Бакуменко В.Д. трактує поняття як практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на будь-які суспільні відносини з метою досягнення поставлених цілей. За результатами здійснення управлінської діяльності досягаються цілі, завдання, рішення, впливи, дії, результати [5].

За О.В. Долгольовою механізм державного управління – сукупність засобів державного управління і способів активізації діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Васильєвою М.В. визначає, що механізмом державного управління є система процедур державного управління, які формують управлінське рішення чи правила його реалізації, де складовими елементами є конкретні управлінські механізми.

Латинін М.А. основними складовими механізму державного регулювання є принципи, функції, форми, методи та засоби регулювання, суб'єкт та об'єкт регулювання, певне поєднання принципів, функцій, форм, методів і засобів регулювання, а також спосіб дій суб'єкта регулювання, який ґрунтується на базових принципах та функціях, забезпечується за допомогою певних форм, методів і засобів, задля ефективного функціонування системи державного регулювання для досягнення поставленої мети та вирішення суперечностей.

Механізми державного регулювання сферою національної безпеки практично не вивчені у вітчизняній та зарубіжній науці. Більшість робіт присвячено механізмам державного управління з дуже різними визначеннями та багатьма класифікаціями з точки зору реалізації завдань і функцій держави та способів вирішення протиріч.

Механізм державного управління національною безпекою України визначається комплексом організаційних, політичних, правових, економічних, військових та інших заходів щодо реалізації стратегічних цілей політики національної безпеки та оборони, включаючи координацію та співпрацю компетентних держав. Українська влада забезпечує безпеку національної безпеки для запобігання та нейтралізації реальних та потенційних загроз національній безпеці України Державний суверенітет, територіальна цілісність та захист незалежності України.

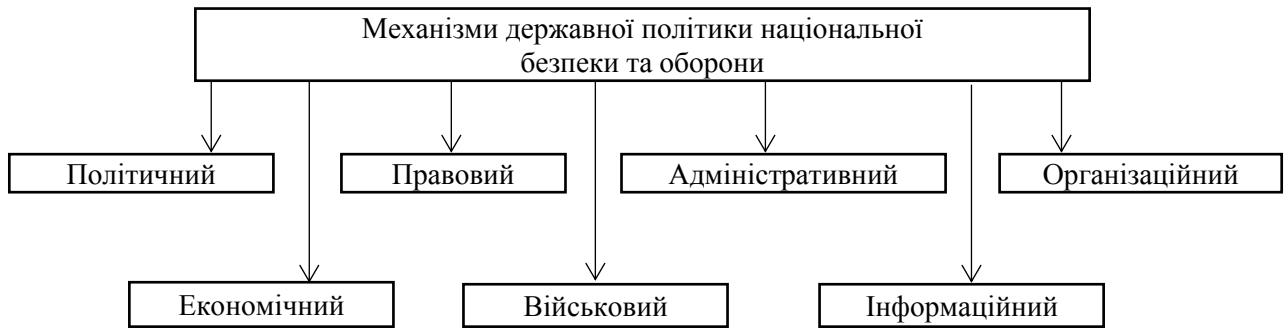

Рис. 1. Класифікація механізмів державної політики національної безпеки в Україні

Організаційний механізм – це система конкретних інструментів, методів, засобів, засобів та заходів для запобігання та нейтралізації потенційних та реальних загроз національній безпеці України у сфері безпеки українського кордону шляхом:

- системної реформи для забезпечення національної безпеки України;
- удосконалення державної та військової адміністративних систем в контексті реформ у секторі безпеки та оборони України.

Організаційний механізм державної політики управління національною безпекою в Україні спрямований на запобігання та нейтралізацію внутрішніх та зовнішніх викликів України та потенційних та реальних загроз; зміцнення системи колективної безпеки Європи та європейського Атлантичного регіону, забезпечує сприятливі зовнішні умови для розвитку та безпеки країни. реформування сектору безпеки та оборони України; посилення відповідальності державних установ на всіх рівнях за порушення законодавства про національну безпеку, включаючи Україну.

Політичний механізм – це сукупність політичних та дипломатичних заходів, спрямованих на створення сприятливих внутрішніх зовнішньополітичних умов проти потенційних та реальних загроз національній безпеці України у сфері безпеки кордонів України і втілюється таким чином:

- Європейський Союз, США та інші великі країни надають Україні політичну підтримку;
- участь впливових міжнародних організацій в активній співпраці.

Політичний механізм державного управління національною безпекою України має на меті запровадити. Прагнення України до захисту національного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності її кордонів отримують політичну (військову) підтримку з боку міжнародного співтовариства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору. Він визначає основні напрямки національної зовнішньої політики таким чином: гарантувати національні інтереси та безпеку. Дотримання міжнародного права, участь в інтересах України у міжнародних зусиллях щодо збереження миру та безпеки, міждержавних систем та міжнародних механізмів колективної безпеки, що ґрунтуються на принципах законності та правопорядку, належного управління державними справами та майном, чесності та добросовісності, активного громадського контролю, побудова ефективної антикорупційної системи.

Правовий механізм – це система законодавчих та адміністративних правових норм, встановлених та передбачених міждержавними угодами між Україною та сусідніми країнами для забезпечення безпеки кордонів України, втілених таким чином: підготовка та укладення угод між країнами щодо спільних національних кордонів та єдиних національних прикордонних систем, співпраці та взаємодопомоги з прикордонних питань тощо.

Правовий механізм державного управління національною безпекою України спрямований на регулювання питань національної безпеки та оборони України шляхом:

- розробка та впровадження нової стратегії національної безпеки в Україні;
- усунення суперечностей між різними правовими положеннями щодо національної безпеки та оборони України.

Економічний механізм – це сукупність форм і методів формування та використання фінансових ресурсів країни з метою підтримки її національної оборонної спроможності та підготовки всіх елементів сектору безпеки та оборони до роботи в будь-яких умовах, ситуаціях.

Економічний механізм державного управління національною безпекою України спрямований на розвиток обороноздатного та безпекового потенціалу, який запобігає збройній агресії проти України шляхом підвищення вартості такої агресії та поглиблення оборонної промисловості та військово-технічного співробітництва з країнами-членами НАТО та ЄС. вдосконалення бюджетної політики України у сфері безпеки та оборони, що ґрунтується на здатності оперативно та належним чином реагувати на зміни в середовищі безпеки та підтримувати подальше функціонування ключових механізмів безпеки, а також на законодавчому збільшенні норм фінансування національної безпеки та оборонних сил; розвиток стратегічних економічних відносин з ключовими закордонними партнерами та, перш за все, розвиток стратегічних економічних відносин з державами -членами Європейського Союзу та НАТО забезпечить готовність оборонної спроможності країни та всіх організацій у секторі безпеки та оборони працювати в будь-якому середовищі.

Інформаційні механізми мають внутрішні та внутрішні та зовнішні інформаційні психологічні впливи.

Військовий механізм національної безпеки України - це комплекс військових (спеціальних) заходів для забезпечення повного потенціалу безпеки у секторі безпеки та оборони, забезпечення гарантованої військової безпеки та створення умов для сталого розвитку країни, а також впровадження:

- службового, оперативного розшук, ведення бойових дій, розвідку та контррозвідку для ефективного стримування застосування Росією Федерацією додаткової військової сили проти України;
- організації збройного опору незаконними воєнізованими, терористичними, екстремістськими та сепаратистськими групами, які порушують суверенітет та територіальну цілісність України.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, організаційні, правові, політичні, економічні та військові механізми забезпечення національної безпеки в Україні можуть ефективно та практично координувати всю безпекову діяльність, на відміну від існуючих механізмів. Оборонний сектор України знаходиться під демократичним та приватним контролем державних органів, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України, тим самим запобігаючи та нейтралізуючи внутрішні та зовнішні виклики та реальні та потенційні загрози національній безпеці України.

Завершення формування основних компонентів державного механізму управління національною безпекою в Україні: політики, тобто економічні, організаційні, інформаційні, соціальні та військові елементи безпеки (які є основними напрямками національної безпеки); інструменти (планування та прогнозування, постійний моніторинг); нормативна підтримка (стратегія – підвищить рівень національної безпеки в Україні). Планування та прогнозування включає такі інструменти, як стратегічне планування, стратегічне моделювання. Контроль таких станів ризику щодо можливих ризиків для національної безпеки і оборони України.

Ключовим питанням політики національної безпеки є виявлення загроз та викликів національній безпеці. Те, як боротися, протидіяти та запобігати негативному впливу на різні сфери суспільного життя, буде залежати від того, як ці явища та діяльність суб'єктів внутрішньої та зовнішньої політики будуть характеризуватися у цьому вимірі.

Список використаних джерел

1. Федорчак О. В. Класифікація механізмів державного управління / О. В. Федорчак // Демократичне врядування : зб. наук. пр. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. – Вип. 1. – Режим доступу : http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf
2. Акімова Л. М. Теоретичні основи державного управління розвитком національної безпеки / Л. М. Акімова // Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. наук. фак. вид. – 2015. – № 5. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1210>
3. Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні : навч. посіб. / В. Б. Авер'янов. – Київ, 1999. – 266 с
4. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления [Текст] Курс лекций. – М.: Омега-Л, 2005 – 584 с.
5. Бакуменко В. Д. Виявлення комплексу проблем державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції України, розробка пропозицій щодо вдосконалення системи державного управління цими процесами / В. Д. Бакуменко, Д. О. Безносенко. – Київ : НАДУ ; Центр навчання і дослідж. з європ. та євроатл. інтеграції України. – 41 с.
6. Кравченко О. Теоретичні підходи до визначення поняття «механізм державного управління» / О. Кравченко // Державне управління: удосконалення та розвиток : електрон. наук. фак. вид. – 2009. – Вип. 3. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56>
7. Нижник Н. Р. Системний підхід в організації державного управління : навчальний посібник / Н.Р. Нижник, О.А. Машков ; за загл. ред. Н.Р. Нижник. – К. : УАДУ, 1998. – С. 37-49
8. Приходченко Л. Структура механізму державного управління: взаємозв'язок компонентів та фактори впливу на ефективність [Електронний ресурс] / Л. Приходченко // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. - 2009. - Вип. 2. - С. 105-112. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2009_2_14;
9. Латинін М.А. Теоретичні підходи щодо визначення механізму державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України [Електронний ресурс] / М.А. Латинін. // Державне управління: теорія та практика. – 2005. – № 2. – Режим доступу до журнл. : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DUTP/2005-2/txts/galuz/05lmaseu.pdf>.

References:

1. Fedorchak O. V. Klyasyfikatsiia mekhanizmv derzhavnoho upravlinnia / O. V. Fedorchak // Demokratychnе vriaduvannia : zb. nauk. pr. – Lviv : LRIDU NADU, 2008. – Vyp. 1. – Rezhym dostupu : http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf
2. Akimova L. M. Teoretychni osnovy derzhavnoho upravlinnia rozvytkom natsionalnoi bezpeky / L. M. Akimova // Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok: elektron. nauk. fakh. vyd. – 2015. – № 5. – Rezhym dostupu : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1210>.
3. Averianov V. B. Derzhavne upravlinnia v Ukraini : navch. posib. / V. B. Averianov. – Kyiv, 1999. – 266 s
4. Atamanchuk H. V. Teoryia hosudarstvennoho upravleniia [Tekst] Kurs lektsyi. – M.: Omeha-L, 2005 – 584 s.
5. Bakumenko V. D. Vyivlennia kompleksu problem derzhavnoho upravlinnia protsesamy yevropeiskoi ta yevroatlantskoi intehratsii Ukrainy, rozrobka propozytzii shchodo vdoskonalennia systemy derzhavnoho upravlinnia tsymy protsesamy / V. D. Bakumenko, D. O. Beznosenko. – Kyiv : NADU ; Tsentr navchannia i doslidzh. z yevrop. ta yevroatlant. intehratsii Ukrainy. – 41 s.].
6. Kravchenko O. Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniattia «mekhanizm derzhavnoho upravlinnia» / O. Kravchenko // Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok : elektron. nauk. fakh. vyd. – 2009. – Vyp. 3. – Rezhym dostupu : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56>

7. Nyzhnyk N. R. Systemnyi pidkhd v orhanizatsii derzhavnoho upravlinnia : navchalnyi posibnyk / N.R. Nyzhnyk, O.A. Mashkov ; za zahl. red. N.R. Nyzhnyk. – K. : UADU, 1998. – S. 37-49

8. Prykhodchenko L. Struktura mekhanizmu derzhavnoho upravlinnia: vzaiemozviazok komponentiv ta faktory vplyvu na efektyvnist [Elektronnyi resurs] / L. Prykhodchenko // Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy. - 2009. - Vyp. 2. - S. 105-112. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2009_2_14;

9. Latynin M.A. Teoretychni pidkhody shchodo vyznachennia mekhanizmu derzhavnoho rehuliuвання rozvytku aharnoho sektora ekonomiky Ukrainy [Elektronnyi resurs] / M.A. Latynin. // Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka. – 2005. – № 2. – Rezhym dostupu do zhurnl. : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DUTP/2005-2/txts/galuz/05lmaseu.pdf>

Мурашко Антоніна Миколаївна – аспірант кафедри менеджменту та державної служби, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14035, Україна).

Мурашко Антонина Николаевна – аспірант кафедри менеджменту и государственного управления, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14035, Украина).

Murashko Antonina – graduate student of the Department of Management and Civil service, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka St., 14035 Chernihiv, Ukraine).